

SLUTRAPPORT

Vandområdeplan-projekt:

Realisering: Vandløbsrestaurering i Simested Å, Viborg Kommune

NaturErhvervstyrelsen j. nr.: 16-0150295

Naturstyrelsens j. nr.: NST-4265-00343

Projektet består af:

Ref. nr. 425: Vandløbsrestaurering i Simested Å (ved udlægning af gydegrus)

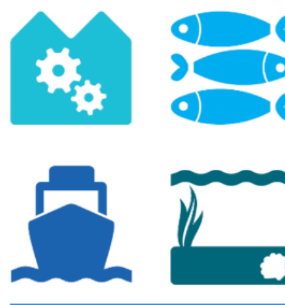

Projektet er gennemført med støtte fra [Den Europæiske Hav- og Fiskerifond \(EHFF\)](#)

Den Europæiske Union
Den Europæiske Hav- og Fiskerifond

HAV & FISK

Projektets forløb

Projektet omfatter realisering af én indsats (ref. 425) som er overført fra 1. til 2. vandplanperiode. Indsatsen indgik i en forundersøgelse, som blev gennemført af Viborg Kommune i 2015-16.

Viborg Kommune indsendte ansøgning om tilskud til realisering af projektet den 7. april 2016. Ud over realisering af ref. 425 i Simested Å omfattede ansøgningen også realisering af en indsats i Vorning Møllebæk.

Naturstyrelsen fremsendte supplerende spørgsmål den 16. juni 2016.

Viborg Kommune indsendte supplerende oplysninger den 20. juni 2016.

Naturstyrelsens indstilling om tilsagn blev sendt til NaturErhvervstyrelsen den 20. juni 2016. Ved samme lejlighed indstillede Naturstyrelsen afslag vedr. indsatsen i Vorning Møllebæk.

NaturErhvervstyrelsen anmodede om supplerende oplysninger den 1. juli 2016.

Viborg Kommune indsendte supplerende oplysninger den 8. juli 2016.

NaturErhvervstyrelsen meddelte tilsagn om tilskud til projektet den 11. juli 2016. Ved samme lejlighed meddelte NaturErhvervstyrelsen afslag vedr. indsatsen i Vorning Møllebæk.

Projektstrækningen i Simested Å blev opmålt ifm. forundersøgelsen. Detailprojekteringen blev udført af kommunens egne medarbejdere ultimo 2016.

Udbud af anlægsopgaven blev udført ultimo 2016 – primo 2017.

Viborg Kommune indsendte en ændringsansøgning til NaturErhvervstyrelsen den 20. december 2016 med to konditionsbaserede tilbud på anlægsopgaven (dokumentation af rimelige priser). Det laveste tilbud fra Sloths Naturpleje fik opgaven med tildelingskriteriet laveste pris.

Den 6. januar 2017 godkendte NaturErhvervstyrelsen ændringsansøgningen.

Ultimo 2016 blev berørte lodsejerne kontaktet og anmodet om at komme med kommentarer og forslag til indsatserne. Der kom ingen negative tilkendegivelser ifm. lodsejerhøringen.

Myndighedsbehandlingen strakte sig fra ultimo 2016 – medio 2017. Der blev meddelt tilladelse efter vandløbslovens § 37 og dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3. Desuden meddelte Fredningsnævnet tilladelse til projektet. Afgørelserne blev ikke påklaget. Da der var tale om vandløbsrestaureringer (og ikke vandløbsregulering), skulle projektet ikke VVM-screens.

Anlægsarbejdet blev udført i perioden september 2017 – maj 2018. Anlægsarbejdet var i udbudsmaterialet fastsat til færdiggørelse senest 31. oktober 2017, men blev først afsluttet i maj 2018. Den noget langstrakte anlægsfase (som ikke medførte sanktioner for entreprenøren) skyldtes primært det meget våde efterår i 2017, som gjorde kørevejen til projektlokaliteterne uegnede til kørsel). Derfor er de to nederste gydebanker udlagt i 2017, mens de to øverste banker først blev udlagt i 2018.

Projektet er stort set gennemført som beskrevet i ansøgning om tilsagn til gennemførelse. Eneste afvigelse er, at der blev behov for at udlægge køreplader på køresporet ved de to øverste gydebanker (banke 1 og 2). Udlægning af køreplader blev udført som ekstraydelse.

Projektets effekter

Indsats reference nr. og navn	Forventede effekter på ansøgningstidspunkt	Reelle effekter ved afslutning af projektet	Forventede fremadrettede effekter
425 Vandløbsrestaurering i Simested Å	Ørredtæthed efter gennemførelse stiger fra 153 til 160 stk.(ørredyngel) og fra 9,4 til 11 stk. (ældre) pr. 100m ² . DVFI fastholdes på værdien 7.	Effekt er endnu ikke målt. Der er udlagt 4 gydebanker og dermed skabt bedre fysiske forhold for vandløbsfaunaen.	Ørredtæthed 3 år efter gennemførelse stiger fra 153 til 175 stk. (ørredyngel) og fra 9,4 til 13 stk. (ældre) pr. m ² . DVFI fastholdes på værdien 7.

Nedenstående fotos viser Simested Å før og efter restaureringen. På grund af uklart vand og høj vandstand var det ikke muligt at tage oversigtsfotos der tydeligt viser de udlagte banker.

Oplag af gydegrus ved Spanggårdvej tæt ved lokalitet 3.

Lokalitet før udlægning af banke 1 og 2 (de to øverste gydebanks) – foto fra 2016

Lokalitet efter udlægning af banke 1 og 2 (de to øverste gydebanks) – foto fra 2018

Foto af gydebanke 1 - 2018

Undervandsfoto af gydebanke 1 - 2018

Foto af skjulesten fra gydebanke 1 – 2018

Lokalitet efter udlægning af banke 3 (den næstnederste gydebanke) – foto fra 2017. Kommunen er desværre ikke i besiddelse af et vellignende foto af lokaliteten **før** udlægning af gydegrus.

Udsnitfoto af gydebanke 3 – foto fra 2017

Lokalitet før udlægning af banke 4 (den nederste gydebanke neden for Skinderup Bro) – foto fra 2015

Lokalitet efter udlægning af banke 4 (den nederste gydebanke neden for Skinderup Bro) – foto fra 2017

Lokalitet efter udlægning af banke 4 (den nederste gydebanke neden for Skinderup Bro) – foto fra 2017

Udsnitfoto af gydebanke 4 – foto fra 2017

Ref. nr. 425: Vandløbsrestaurering i Simested Å

Projektet har bestået i udlægning af gydegrus og skjulesten for at forbedre vandløbskvaliteten på en strækning på 2,043 km. Der er udlagt 4 gydebanker i henhold til vejledning fra DTU-Aqua. Hver banke har et fald på 2-4 promille og en længde på knap 10 meter og gruset er udlagt i en tykkelse på 20-30 cm. Bankerne er placeret så de ikke påvirker afvandingen fra ovenfor beliggende arealer, og efter nærmere aftale med lodsejerne.

Gruset er nogenlunde ligeligt fordelt på de 4 lokaliteter. Der er i alt udlagt ca. 130 m³ gydegrus og ca. 10 m³ skjulesten. Gydegruset består af 75 % nøddesten på 16-32 mm og 25% singels, som er sten på 33-64 mm. Skjulesten er sten på 10-30 cm.

Beskrivelse af vandløbet

Simested Å er på strækningen forholdsvis ureguleret og overvejende omgivet af enge der bruges til afgræsning eller høslet. Åen er varieret, ret dyb, ligger forholdsvis terrænnært og har fast bund med gruspartier og grødeøer. Der er generelt et godt fald.

Projektets konsekvenser for de biologiske forhold i vandløbet

Der er ifølge Miljøportalen ikke foretaget undersøgelser efter DVFI på selve projektstrækningen. Seneste undersøgelse efter DVFI i selve Simested Å ca. 950m nedstrøms projektområdet blev foretaget ved Skive-Hobro Landevej i 2014 og viste en værdi på 7, dvs. særdeles god biologisk kvalitet. I tilløbet Skinderup Bæk, der løber ind i Simested Å kort før den opstrøms afgræsning af projektstrækningen, blev den seneste undersøgelse foretaget i 2014 og viste en værdi på 4, altså noget forringet biologisk kvalitet. Dette

forventes dog at blive forbedret efter at bækken i 2015 er restaureret i hele sin længde, som led i implementering af vandplanen. I tilløbet Broksdal Bæk lige opstrøms den undersøgte strækning viste seneste undersøgelse (2002) en værdi på 4. Der er således et godt potentiale for at forbedre og fastholde den biologiske kvalitet af vandløbet.

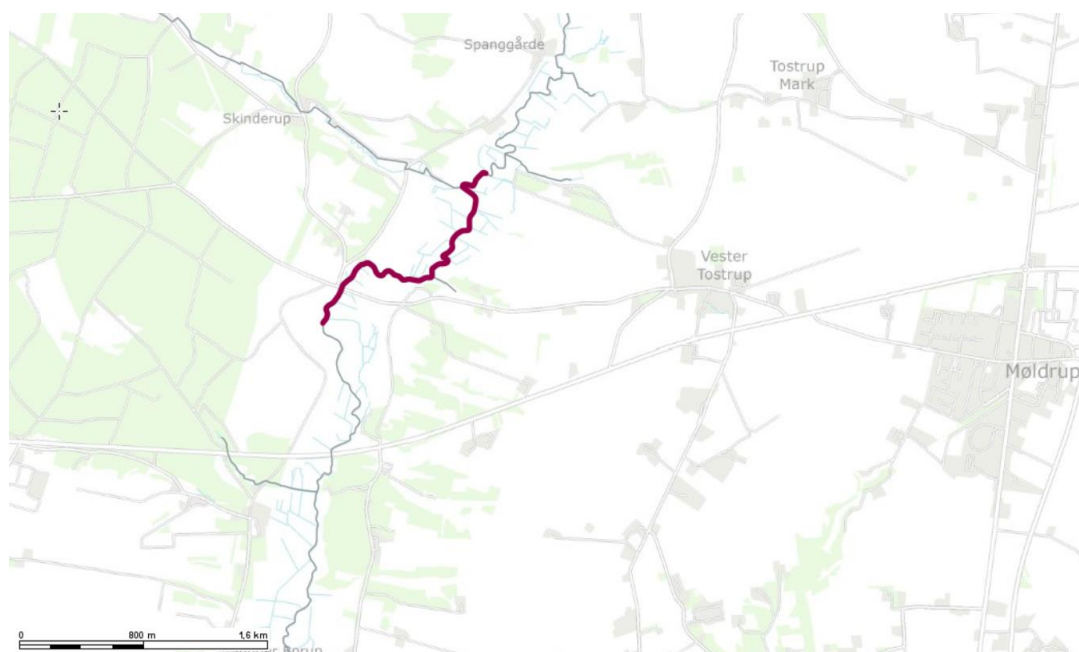
Ved udarbejdelsen af seneste udsætningsplan for Simested Å blev der i 2014 foretaget befiskning af åen, dog ikke på projektstrækningen. Åen blev i 2014 vurderet til at være godt ørredvand uden behov for udsætning på hele strækningen fra udspringet til udløbet i Hjarbæk Fjord. Der er en stor, naturlig yngelproduktion i hovedløbet.

Udlægning af sten og gydegrus på udvalgte strækninger kan således medvirke til at forbedre og fastholde den gode tilstand i vandløbet, i samspil med at Skinderup Bæk i 2015 er restaureret og der er skabt passage helt op til tilløbets udspring.

Ultimo 2017 blev der observeret gydende havørreder på den nederste af de udlagte gydebanker.

Vandløbsstrækningen

Den restaurerede vandløbsstrækning i Simested Å har vandområde-nr. aal1.2.3194. Strækningen er vist på nedenstående kortudsnit fra MiljøGIS.

Data fra MiljøGIS:

Vandløbets navn: Simested Å

Vandsystemets navn: Simested Å

Hovedvandopland: 1.2 Limfjorden

Vandområdedistrikt: Jylland og Fyn

Kommunenavn: Viborg

Længde af vandområde: 2,043 km

Vandløbstypologi: 2 (mellem)

Karakterisering: Naturlig

Samlet indsats: Restaurering#1 (udlægning af groft materiale)

Økologisk tilstandsklasse, smådyr: Moderat økologisk tilstand

Økologisk tilstandsklasse, fisk: Høj økologisk tilstand

Økologisk tilstandsklasse, makrofyter: Moderat økologisk tilstand

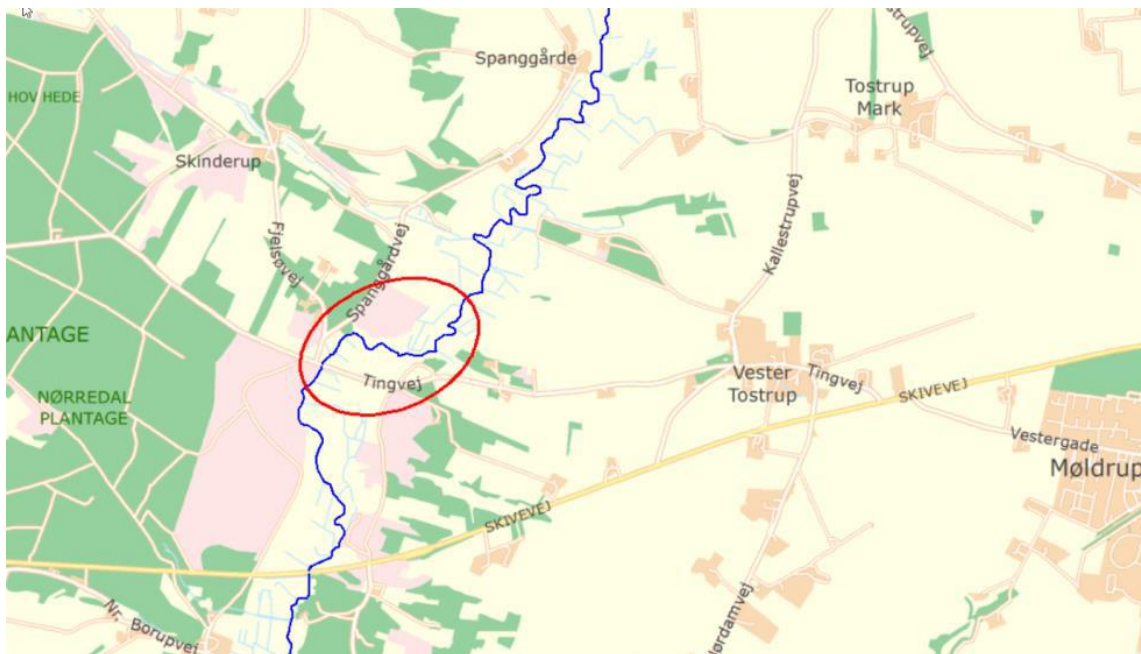
Økologisk tilstandsklasse, samlet: Moderat økologisk tilstand

Økologisk tilstand, miljøfarlige forurenende stoffer: Ukendt tilstand

Diverse kortudsnit fra projektering og myndighedsansøgninger

Oversigtskort

Områdekort

Luftfoto over projektområde. Længst opstrøms gydebanke 1 og 2 (tæt på hinanden), længere nedstrøms gydebanke 3 opstrøms en "udposning" på vandløbet og endelig gydebanke 4 nedstrøms Tingvej (Skinderup Bro).